

Nr 470

Av herrar **Petersson i Gäddvik och Nilsson i Agnäs, om ökat stöd åt jordbruket i norra Sverige.**

(Lika lydande med motion nr 428 i Första kammaren)

Trots att statsmakterna under en femårig försöksperiod inriktat en del av lokaliseringsstödet på Norrland har utvecklingen fortsatt att vara starkt negativ.

För såväl Norrland som landet i övrigt har denna utveckling varit olycklig. Människor tvingas genom brist på arbetsmöjligheter bryta upp från den miljö de vant sig vid. Folkomflyttningen skapar sociala problem såväl i avfolkningsområdena som i storstäderna. Våra möjligheter att utnyttja Norrland som råvarukälla och för rekreationsbehov minskar genom fortsatt befolkningsuttunnning. Om ett stort område av vårt land blir glest befolkat ökar svårigheterna att vid en eventuell militär konflikt försvara denna del. En spridning av näringslivet minskar sårbarheten vid angrepp.

Den negativa utvecklingen i Norrland måste brytas genom en kraftfull och framsynt politik, som syftar till att skapa bättre förutsättningar för ett livskraftigt näringsliv i denna del av landet och en utbyggd samhällservice, som kan garantera befolkningen en god social och kulturell miljö. Det behövs en tioårs utvecklingsplan för Norrland. I denna plan måste även jordbrukets och skogsbrukets problem och nutida svårigheter kraftigt beaktas. En bygds förutsättningar att fungera som en god miljö för expanderande näringar av alla slag förbättras genom ett livskraftigt jordbruk och skogsbruk. Kulturlandskapet försvinner om åkrarna växer igen, och även ur konsumentsynpunkt är en produktion önskvärd, som utan alltför långa transportavstånd kan tillgodose behovet av färskvaror av olika slag.

Jordbrukarna i norra Sverige känner stor oro för utvecklingen. Lönsamheten inom jordbruksdriften är svag, och pessimismen inom jordbrukarleden är stor. Jordbruk läggs ned i snabb takt. Då jordbruk läggs ned försvinner också möjligheterna för jordbrukets förädlingsindustrier till lönsam produktion. En fortsatt nedgång av den brukade arealen kommer snart att medföra mycket besvärande merkostnader även för de kvarvarande jordbrukarna.

Det måste ligga i samhällets intresse att förbättra Norrlandsjordbrukets arbetsbetingelser så att framtidstro och investeringsvilja återvänder. I nor-

ra Sverige är det kombinerade jord- och skogsbruket ofta den mest lämpade företagsformen, varför utvecklingen av sådana kombinerade enheter bör främjas vid utbyggandet av rationella och framtidsdugliga jordbruksföretag.

Pågående försöksverksamhet med uppbyggandet av s.k. KR-företag bör kompletteras med ett bättre samhällsstöd även vid effektivisering genom successiv utbyggnad av befintliga familj jordbruk.

Vissa högre produktionskostnader som jordbruket har i norra Sverige gör det omöjligt att bedriva lönsam jordbruksproduktion med de prisvillkor som gäller inom landets bästa jordbruksbygder. Därför måste prisregleringen utformas så att producenterna i norra Sverige kan tillgodoräkna sig ett högre avräkningspris.

Både från de enskilda människornas och från samhällets synpunkt är det också önskvärt att även med andra åtgärder bromsa upp den alltför snabba nedläggning av jordbruk som nu sker. Det finns i Norrland ett stort antal medelålders jordbrukare som ej kan bygga ut sina företag eller omplaceras i andra yrken. Det är ur socialpolitisk synpunkt bäst för de enskilda och för samhället om man kan hjälpa dessa jordbrukare att stanna kvar på sin gård. Arbetsmarknadsmyndigheterna bör ges möjlighet att förmedla bidrag till upprustning av ekonomibyggnader och beredskapsarbeten i t. ex. skogsvård, naturvårdsåtgärder och återställningsarbeten vid nedlagda flottleder, allt i syfte att i ett kritiskt övergångsskede uppehålla jordbruksproduktionen och samtidigt ge de medelålders och äldre jordbrukarna en dräglig försörjning.

Vi är medvetna om att en utredning nu arbetar för att komma med förslag till en positiv lösning av lönsamhetsproblemen för jordbruket i norra Sverige.

Vi får därför hemställa,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att denna motion överlämnas till den nämnda utredningen för beaktande.

Stockholm den 27 januari 1970

Per Petersson (m)

i Gäddvik

Tore Nilsson (m)

i Agnäs
